

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:1495

av Johan Hultberg (M)

Stärkt skydd för patienters personliga integritet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över patientdatalagen och Socialstyrelsens riktlinjer när det gäller tillgången till patientjournaler.

Motivering

Framväxten av elektronisk journalföring inom vårdsektorn har medfört att det har blivit enklare att få tillgång till patientjournaler, både för patienter och för vårdpersonal.

Utvecklingen har både för- och nackdelar. Den främsta fördelen är en stärkt patientsäkerhet tack vare möjligheten att snabbare och enklare få tillgång till relevant information om patienten. Andra fördelar är ökad kostnadseffektivitet och bättre möjligheter för patienten att dels själv få tillgång till journaler, och därigenom hålla sig informerad om sjukdomstillstånd och behandling, och dels möjlighet att själv bestämma vilka vårdenheter som ska få tillstånd att ta del av journaluppgifterna.

Men öppenheten har en baksida. På senare år har det kommit flera larm i media om att icke-behöriga har gått in och tjuvläst elektroniska patientjournaler. Det kan handla om nyfikna som begär datainträng för att läsa om kändisar, ex-makar eller bekanta. Enligt Vårdförbundets tidning Vårdfokus ökade antalet polisanmälningar från regioner och landsting på området från 24 fall år 2010 till 56 fall år 2012 (Vårdfokus webbupplaga april 2013). Det verkliga talet lär dock vara högre eftersom det många gånger kan vara svårt att avgöra vad som är ett övertramp. Dessutom kan det naturligtvis vara så att vårdpersonal kan avstå från att anmäla eller missa olovliga inloggningar.

Men det kan också handla om sjukvårdspersonal som handlar i god tro. Enligt patientdatalagen får bara den som har en vårdrelation till patienten gå in i en journal.

Men när upphör en vårdrelation och hur definieras begreppet? Vårdpersonal får inte läsa

journaler som inte berör dem men personal ska heller inte riskera en anmälan när han eller hon gör sitt jobb och följer upp ett fall på ett ur behandlingssynpunkt försvarbart sätt. Enkelheten att ta del av patientjournalerna ökar risken för tjänstefel och dataintrång vilket i sin tur hotar den personliga integriteten.

Många landsting har ökat kontrollen. Det har skett förbättringar av systemen för logggranskningar, lokala spärrtjänster och en skärpt attityd när det gäller misstänkta dataintrång.

Samtidigt upplevs patientdatalagen i vissa delar som otydlig och så även Socialstyrelsens tolkning av lagen. Patientdatalagen och Socialstyrelsens riktlinjer bör därför utvärderas och ses över. Dagens regler tycks öka risken för kränkningar av den personliga integriteten.

Johan Hultberg (M)